

พระครูสมุทรกวี
(หลวงพ่ोज้างลอง อาสโภ [เนตรนิยม])
เจ้าคณะอำเภอบางคนที จ.สมุทรสงคราม

พระครูสมุทรกวี (หลวงพ่ोज้าง อาสโภ [เนตรนิมม]) เจ้าคณะอำเภอบางคนที่ จ.สมุทรสงคราม

“ท่านเป็นพ่อที่ยิ่งกว่าพ่อ”

“ไปอยู่กรุงเทพฯ เผลอ” “ไปสิ” หลังจากอาจารย์พร้อมชวนฉันฉันก็ตัดสินใจที่จะไปอยู่กรุงเทพฯ ทันที เพราะในสมัยนั้นสำนักเรียนบาลีหายากเหลือเกิน บ้านเดิมฉันอยู่เมืองกาญจน์ พอจบแล้วก็เลือกหาลำนักเรียน มาอยู่ที่ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี สำนักเรียนเขาก็เลิกหมด เมื่อที่นี่ไม่มีนักเรียนแล้วก็เลยตัดสินใจไปอยู่วัดปากน้ำ ค็นั้นรีบเก็บข้าวของลงเรือ ตอน ๒ ทุ่มกว่าๆ ของปี ๒๔๙๕ นั่งเรือมาวัดปากน้ำ พอถึงวัดก็เข้าไปหาหลวงพ่อ

หลวงพ่อก็ถามว่า “มีที่อยู่หรือยัง” “มีแล้วครับ” พอดีมีเพื่อนเยอะเป็นคนอำเภอสองพี่น้องด้วยกันก็เลยไปอยู่ด้วย ในสมัยนั้นที่อยู่หายากมาก แบบว่ามีที่ซุกหัวนอนได้ก็ดีแล้ว ใช้เสื่อปูนอน กุฏิ

ก็เล็กพระอยู่กันเต็ม ถ้าไม่มีที่อยู่ก็เอาที่ระหว่างกุฏิที่อยู่ติดกับพื้นแหละเป็นที่อยู่ แต่ก็รู้สึกอบอุ่นมาก ดังที่เขาเรียกแหละว่า “ผลไม้ดก นกชุม ปลาชอบอาศัย” การที่เราอยู่กับท่านมันยิ่งกว่าพ่อกับลูกโอ้...บารมีของท่านมากมายเหลือเกิน พระเณรสี่ห้าร้อย ไม่มีใครกล้าทำความชั่ว จะทำผิดสักอย่างไม่ค่อยมีเลยเพราะหลวงพ่ของท่านรู้

หมด เหมือนกับที่เราไปอยู่ในหัวใจของท่านและท่านก็อยู่ในใจของเรา

พอฉันเข้าเสร็จก็เข้าโบสถ์ เสียงระฆังตี แห้งๆ... ตอน ๖ โมง หลวงพ่อท่านก็มาฉัน พระลูกวัดฉันอย่างไรท่านก็ฉันเหมือนกัน พระหมดทั้งวัดต้องมาสวดมนต์ทำวัตรกันหมด แต่บางครั้ง หลวงพ่อก็ปล่อยเหมือนกันคือบางทีถ้าไม่มีเวลาก็ไม่ได้สวดท่านกลัวเสียเวลาเรียน หลวงพ่อบอกว่า “เรานั่งกรรมฐานแล้ว การสวดมนต์ก็คือการนั่งกรรมฐาน แล้วการนั่งมันตรงกว่า ใจมันเข้าถึงกว่า”

หลังสวดมนต์เสร็จ ก็จะได้ฟังโอวาทหลวงพ่อทุกวันประมาณ ๑๐ นาที ส่วนใหญ่พวกเรียนบาลี พวกฉันจะไม่ค่อยได้เข้าไปในโบสถ์หรอก เพราะโบสถ์เต็ม ต้องออกันอยู่ข้างนอก สวดมนต์ก็สวดอยู่ตรงนั้น หลวงพ่อหลวงพ่อก็ให้โอวาทประมาณ ๑๐ นาทีเสร็จแล้ว นาทีระฆิกาก็มาถึง หลวงพ่อท่านจะพูดขึ้นเลยนะ พระเถรองค์ไหนทำไม่ดี หนีไปเที่ยว รวากับว่าท่านรู้ทุกอิริยาบถ จึงไม่มีใครกล้าทำความชั่วเลย

หลวงพ่เป็นผู้ที่รู้ใจหมด จำได้ว่าครั้งหนึ่ง เขามาฉายหนังอินเดีย พระเถรพากันดูเต็มไปหมด อยากจะดูเพราะว่าเขาพาไปอินเดียนี้ คุณกันอยู่ที่ชั้น ๓ แล้วหลวงพ่อ

ท่านก็ขึ้นไป แต่ว่าไฟเกิดดับขึ้นมาพอหลวงพ่อท่านลงไปลักพักเขาก็แก้เครื่องได้แล้วก็ฉายได้ต่อไป เชื้อไหม? พอรุ่งเช้าเข้าโบสถ์ หลวงพ่อท่านก็บรรยายให้ฟังเรียบร้อยเลยว่าอินเดียเป็นอย่างไร เหมือนกับท่านไปดูเอง ท่านเคยพูดวันว่า “เรื่องหนัง เรื่องละคร ไม่ต้องไปดู ได้กรรมฐานมันก็ได้ดู ดูที่ไหนก็ได้”

ท่านให้ความเมตตา ความรัก ความสงสาร ไม่เคยลำเอียงไม่เคยอคติ ไม่ว่าจะมาจากภาคเหนือ อีสาน หรือใต้ มีทุกภาคเต็มไปหมด เป็นยิ่งกว่าพ่อกับลูก เอาใจใส่เป็นภาระให้กับลูกศิษย์หมด ใครเจ็บไข้ได้ป่วยท่านดูแล ความเมตตาความเสียสละท่านมีอย่างสูงสุด

แม้แต่ผ้าจีวรหายากมาก ปีนั้นฉันมีเพื่อนอยู่คนหนึ่งเขาไม่มีจีวรสมัยนั้นจะมีจีวรทำด้วยผ้าป่าน หลวงพ่อท่านชอบท่อมป่าน เพื่อนก็เข้าไปกราบบอกหลวงพ่อกว่า “หลวงพ่อกับผมไม่มีจีวรครับ” ท่านก็บอกให้คนไปหยิบจีวรมาให้ ป่านอย่างดีเลยนะจีวรผืนนั้น ท่านไม่ติดของ ไม่ติดอะไรทั้งนั้น เพราะท่านปรารถนาจะสำเร็จสัมมาสัมโพธิญาณ

หลวงพ่อกับท่านเป็นผู้ที่เคารพธรรมะ เคารพการศึกษา ท่านเจ้าคุณสมเด็จช่วงองค์ปัจจุบัน ท่านก็ส่งไปเรียนวัดเบญญฯ จนได้เปรียญ ๙ ประโยคกลับมา บางครั้งหลวงพ่อกับท่านไปขึ้นเทศน์ ท่านจะนั่งหลังดาเทศน์ เราจะฟังท่านเข้าใจในช่วงต้นๆ แต่พอปลายๆ จะไม่เข้าใจ ละเอียดจริงๆ ไม่รู้ท่านได้ค้นคว้ามาจากไหน พระเปรียญธรรมสูงๆ อย่างเปรียญธรรม ๙ ยังงงเลย เดี่ยวหลวงพ่อยกธรรมะขึ้น เดี่ยวยกบาลีขึ้น ท่านแตกฉานจริงๆ แล้วคนที่มาฟังนะ ไม่ต้องห่วงเลยเต็มศาลาไปหมด เย็นวันพระท่านก็จะเทศน์ บางทีก็จะให้มหาช่วงเทศน์ แล้วท่านก็จะนั่งฟังตลอด

หลวงพ่อกับท่านมีพระรัตนตรัยในหัวใจ บางครั้งท่านพูดไป ท่านก็บอกว่า ถ้าหากธรรมะสูงๆจริงๆ ท่านไม่ได้พูด ท่านอาราธนาพรหมมาพูด ท่านพูดอย่างนี้

จริงๆ ที่ท่านพูดอย่างนี้จะแฝงเรื่องราวในส่วนละเอียดอย่างไรฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน อย่างเรื่องพระของขวัญท่านก็พูดฉันได้ยินเต็มหูเลยว่า “พระของขวัญของฉันนะไม่ได้ทำด้วยวิฆาณาร ฉันอาราธนาพรหมมารักษา”

หลวงพ่อดปากน้ำท่านจะแบ่งหน้าที่ของพระเถระไว้อย่างชัดเจนก็มีอยู่ ๒ อย่าง มีวิปัสสนาธุระกับคันถธุระ ใครอยากเรียนบาลี เรียนนักธรรมก็เรียนไป ถ้าหากไม่เรียนบาลีก็ให้เรียนวิปัสสนาธุระเรียนกันไป ท่านไม่เข้มงวด อิสระ แต่ถ้าหากว่าใครจะเรียนทางโลกท่านก็จะเตือนว่าควรจะได้นักธรรมให้มีแนวทางให้เราได้ยึดปฏิบัติเสียก่อน ถ้าหากว่าเราจะเอาทางโลกอย่างเดียว พวกนั้นนะสิกหมด

ที่ก่อนนี้ที่ติดริมน้ำ หลังหอดฉันใหม่ในปัจจุบัน จะเป็นกุฏิของแม่ชี กุฏิแม่ชีก็มีอยู่หลายที่ ปัจจุบันเป็นพื้นที่วัดจนหมด แม่ชีทั้งหมดราว ๔๐๐ คน เด็กวัดก็ประมาณ ๓๐๐ พวกนี้พักอาศัยอยู่ตามกุฏิพระ กุฏิเถระ บางที่กินนอนหน้ากุฏิ ลูกศิษย์วัดเหล่านี้ก็จะเรียน เรียนธรรมศาสตร์บ้าง เรียนจุฬาบ้าง เรียนมัธยมบ้าง หลวงพ่อท่านเมตตารับเอาไว้หมด รับทุกคนขอให้มีที่อยู่เท่านั้น ท่านสร้างโรงเรียนปริยัติใหญ่ที่สุด สร้างเสร็จก่อนที่ฉันจะมาอยู่วัดปากน้ำเสียอีก ตอนนั้นยังใหม่ๆ อยู่เลย ฉันยังจำได้บางทีก็นั่งกรรมฐานที่นั่นนั่นแหละ บางทีฉันก็นัดกับเพื่อนว่า คีนี่เราจะไม่นอนไปนั่งกรรมฐาน โอ้ย... ราตรีนี้นานจริงๆ เขาว่าราตรีจะยาวนาน คือ ๑.คนไข้โรคมือโรค ๒.คนที่ทำความเพียร ๓.กามราคะพวกนี้มากในกาม พวกนี้จะเห็นราตรียาว นั่งกรรมฐานกว่าเข้านาฬิกาจะตีปิดไปอีกชั่วโมงหนึ่ง นานเหลือเกิน พอเราไม่ไหวจริงๆ ก็ลุกเดิน เพราะตั้งใจจะไม่นอน นึกถึงสมัยโบราณ พระจักขุบาล ก็อธิษฐานพรรษา บอกว่าตนจะอยู่ในอิริยาบถ ๓ คือ ยืน เดิน นั่ง จะไม่นอน

พระของขวัญท่านแจกให้ผู้ที่สร้างโรงเรียน ไม่ได้ขายนะ แต่เป็นของขวัญแก่ผู้ทำบุญ ท่านพูดเรื่อยๆ “ต่อไปมันจะดังมากให้รักษาไว้

ให้ตี” องค์ละ ๒๕ บาท ฉันทก็ได้รุ้น ๒ มา รุ้น ๒ ก็คือรุ้นหนึ่ง แต่ก่อน โดนน้ำแล้วมันยุ่ยรุ้นแรกๆ นะยุ่ย หลวงพ่อท่านก็เลยใส่น้ำมันตั้งอ้าวและ ชุบเชลแล็ก กลายเป็นรุ้น ๒ หลวงพ่อบอกว่าท่านทำ ๓ รุ้นนะ รุ้นละ ๘๔,๐๐๐ องค์ พระวัดปากน้ำมีเคล็ดอยู่อย่างคือ คนหนึ่งต้องมืองค์เดียว ถ้าเราทำหายไปขอท่านไม่ได้ ท่านให้องค์เดียว ถ้าหายไปขอใหม่ท่านก็จะ บอกว่าภาวนาสิ นั่งภาวนาเข้าไป อารานาสิ เตี่ยวท่านก็กลับมาเองละ

ปาฏิหารย์ของพระของชวัญนี้ ต้องตกอับจริงๆ จึงจะเจอ

อานภาพฉันประสพกับ ตัวเอง เกี่ยวกับเรื่อง เข้าตาจน ตอนนั้นฉัน ไปอุดร รุ่งขึ้นฉันต้อง มาบวชนาคที่วัดนี้ ทุ่ม กว่าฉันยังอยู่อุดร ก็ ตั้งใจจะกลับรถทัวร์มา ถึงที่วัดประมาณ ๓ โมงเช้าพอดี ปรากฏ ว่ารถทัวร์ไม่มี เต็ม หมดทุกที่ ช่วงเช้า พรรษา แล้วจะทำ อย่างไรคนแน่นมาจาก หนองคายพอถึงอุดร เขาก็ไล่ฉันลง ไม่ใช่

โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

รถทัวร์ด้วยนะเป็นรถ บขส. เขาบอกว่าเขาจองตัวเต็มหมดแล้วไปไม่ได้ เราไม่เคยเป็นทุกขอย่างนี้ มีคนนั่งอยู่แถวนั้น เห็นฉันคล้ายๆ คนไม่สบายใจ ก็มาถามว่าจะไปไหนก็บอกว่าจะไปกรุงเทพฯ จะไปบวชพรรุ่ง

นี้ เขาบอกว่ารถขบวนสินค้ามาถึงกรุงเทพฯ ประมาณ ๑๐ โมงเช้า ก็บอกว่าไม่ได้ เชื้อไหมนะเราคิดนะ “หลวงพ่อย่อยลูกด้วย” ก็มีรถสามล้อมาถามว่าเราจะไปไหนครับ ก็ถามเขาว่า “ไปกรุงเทพฯ มีรถไหม” เขาบอกว่าหมดตั้งแต่ ๕ โมงเย็นแล้ว แล้วเขาก็เรียกขึ้นรถแล้วจึงไปที่รถทัวร์ใหม่ เชื้อฉันทิปอถึงรถทัวร์เขาก็ไชโยออกมาเลย เขาเพิ่มรถอีก ๑๐ กว่าคัน โอ้โห...ฉันดีใจแทบแย่ มีเพื่อนฉันไปบางแคววันนั้นรถเมล์หมด ๔ คันก็ขึ้นว่า “หลวงพ่อย่อยลูกด้วย” พอพูดไม่ทันขาดคำรถแก๊งเลี้ยวเข้ามา “หลวงพี่จะไปไหนครับเดี๋ยวผมจะไปส่ง โอ้โห...ฉันเชื่อจริงๆ เอาติดตัวเถอะ เอาติดตัวองค์เดียวพอ อุปสรรคอันตรายหายหมด

หลวงพ่อดลเล่าให้ฟังว่า วิชชาธรรมกายกว่าจะค้นเจอ ค้นพบได้ใช้เวลาถึง ๓๐ กว่าปี เพราะเมื่อก่อนหลวงพ่ót่านบวช ท่านก็ศึกษาวิปัสสนากรรมฐานตามหลัก ท่านบอกว่า “มันอ้อม” ท่านก็เลยพยายามค้นวิชชาธรรมกายนี้ จนได้ทางตรงนี้ขึ้นมาเป็น สัมมาอะระหัง หลวงพ่otechn์เสร็จแต่ละครั้งคนจะสาธุตั้งล้านทั่วศาลา ใครได้ฟังเทศน์จากหลวงพ่อนับว่ามีบุญวาสนา ธรรมะลึกมากๆ ตอนแรกพอฟังออกฟังเข้าใจ พอหนักเข้าๆ ฟังไม่ออกแล้วเพราะว่าสูงมาก หลวงพ่อพูดละเอียดละเอียดในละเอียด หยาบในหยาบ สุตหยาบสุดละเอียด ท่านพูดไปคล้ายท่านเห็นไปด้วย

หลวงพ่อบอกว่าที่ท่านมรณภาพนะ ท่านสู้กับพญามารมาก ไป

ปราบพญามาร ไม่ใช่เสียใจเรื่องพระฝรั่งอย่างใครว่ากัน แต่เป็นเพราะท่านสู้กับมารตรากตรำงานหนัก ยิ่งเงท่านก็ไม่ยอมแพ้ เคยได้ฟังธรรมะจากหลวงพ่อกำหนึ่ง กุศลธรรมา

อกุศลธรรมมา อภัยก-
ตาธรรมมา ท่านสอนใน
โบสถ์ ท่านบอกว่ามันมี
ฝ่ายดำ ฝ่ายขาว ฝ่าย
ไม่ดำ ไม่ขาว...ฝ่ายขาว
คือพระพุทธเจ้าของเรา
พยายามส่งกระแสสงสาร

ให้คนทำความดีให้มากที่สุด แต่ฝ่ายดำเขาส่งสาร ให้คนทำความชั่วให้
มากที่สุด ส่วนไม่ดำไม่ขาวนี้ ถ้าเห็นว่าฝ่ายไหนมีกำลังมากก็จะสามารถ
เอาไปได้ ท่านเล่าตอนหนึ่งว่า ตอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ๆ พญามารก็
โผล่ขึ้นมาเลย ผุดขึ้นมาถามพระพุทธเจ้าว่า “จะสู้กับเราหรือจะสอน
ประชาชน” พระพุทธเจ้าท่านตรวจดูแล้วท่านก็บอกว่า “เราจะไม่สู้เรา
จะสอนประชาชน” พญามารก็บอกว่า “เจ้าก็ทำไป” จะเห็นได้ว่าตอนที่
พระพุทธเจ้าแสดงธรรมจะสำเร็จหมด เพราะพญามารเขาเปิด แล้ว
ที่นี้หนักเข้าๆพญามารก็เอาละสิเห็นพุทธบริษัทมากขึ้นคนทำความดีมากขึ้น
พญามารอยู่ไม่ได้ ก็ทำให้พระปาราชิกบ้าง อาบัติบ้างเรื่อยไป พระพุทธเจ้า
ก็เข้าฌานตาม ไหนว่าจะไม่รบกวนใจ พญามารก็บอกว่า มันเป็นวิชา
ของพญามาร ท่านมีหน้าที่สั่งสอนก็สั่งสอนไปสิ มีหน้าที่บัญญัติสิกขาบท
ก็บัญญัติไปสิ มารยะหลังก็เพิ่มบัญญัติ อันนี้เป็นสิ่งที่เราไม่เคยฟังมาก่อน
หลวงพ่อดท่านเล่าให้ฟัง เวลาเราจะสอนคน เราจะดูคนก่อน ถ้า
หากว่าเขาเป็นลูกศิษย์เราจริงๆ สนใจธรรมะของหลวงพ่อดจริง เราจึง
จะเล่าว่าหลวงพ่อดท่านเคยพูดอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราก็เป็นสาวกของ
พระพุทธเจ้าฝ่ายขาวของเรา

วันพฤหัสบดี หลวงพ่อดท่านจะลงสอนวิชาธรรมกาย ถึงคนอื่นจะ
พลาดแต่ป้ายวันพฤหัสบดี ฉันไม่เคยพลาดเลย ฉันจะไปนั่งกับหลวงพ่อด

เรื่ององค์ลี้มนี่จำแนกเลย “สมณะหยุด” ท่านต้องการคำว่าหยุดคำเดียว คำว่าหยุดคือตัวถึง ถ้าโลกเขาไปเร็วเท่าไร ไปจรวด ไปดาวเทียม เขายังเร็วยิ่งถึง แต่ทางธรรมะเรา “หยุด” ได้มากเท่าไรคือถึง หลวงพ่อท่านอธิบายธรรมะสนุกเข้าใจแล้ว ทั้งจำหวะได้ดี หลวงพ่อสดท่านพูดประจำว่า การนั่งภาวนาได้บุญมาก ใจหยุดเพียงชั่วช้างกระดิกหู หรืองูแลบลิ้น ได้อานิสงส์กว่าการสร้างศาลาการเปรียญอีกเพราะมันทางตรง วันหนึ่งเรานั่งสัก ๕ นาที ๑๐ นาที ทำไปเรื่อยๆ การนั่งกรรมฐาน นั่งไปก็เกิดปัญญาเหมือนกับคนขุดน้ำบาดาล ขุดพอถึงดินแล้วเราก็นึกว่าไม่มีน้ำ ลองเจาะไปอีกสักพักสิ บางทีน้ำมันจะอยู่ใต้ดิน กรรมฐานก็เหมือนกัน ลองนั่งต่อไปสักพักสิมันจะสบาย แต่ส่วนใหญ่พอเราเมื่อยเราก็จะเลิกก่อน หลวงพ่อสดบอกว่าต้องให้จริง จริงขนาดไหน แม้ชีวิตสิพอใกล้จะตายแล้วมันไม่ตายหรอก สำเร็จทุกที หลวงพ่อท่านมีคติธรรมอยู่ข้อหนึ่งว่า “ขุดบ่อล่อธารา สูดส่าห์ขุดเรื่อยไป ขุดต้นน้ำไม่มี ขุดถึงที่น้ำจึงไหล” ฉันท้องอยู่กับหลวงพ่อนับรวมเวลาแล้ว ๖ ปี คิดว่าฉันนะยังมีบุญได้เอนกคุณหลวงพ่อดอนที่ท่านป่วย คือว่าวัดปากน้ำก็มีหลายฝ่าย ฉันท้องก็เหมือนฝ่ายรัฐบาล

อยู่กับหลวงพ่อก็ช่วยทำงานหลังเลิกเรียน แล้วโบสถ์ของหลวงพ่อ เราก็รื้อทำกันเอง โบสถ์หลังเก่าก็มาซ่อมใหม่

ฉันจะเข้านั่งกรรมฐานกับหลวงพ่อก็ไม่เคยขาด เวลานั่งกับท่าน ท่านรู้เข้าใจเราหมด แนวของท่านดีมากง่ายต่อการปฏิบัติ ครั้งอยู่เมืองกาญจน์ก็เคยขึ้นกรรมฐาน พอมาวัดปากน้ำก็เลิกจากทางโน้นมาเอาวิธีของวัดปากน้ำเพราะง่ายกว่า คือหลวงพ่อ

จะชี้จุดกรรมฐานที่เรานั่ง ที่เราเคยไปเรียนมา ไม่มีหลักมีแต่ภาวนา อย่างเดียว ภาวนาเรื่อยไป ทีนี้หลวงพ่อบอกว่ามีจุดอยู่และมีลูกแก้วอยู่ กลางตัวเรา อธิบายให้ฟังบอกว่าให้ใจนิ่งอยู่ตรงนั้นมันจึงดูง่ายขึ้น อยู่ตรงไหนเราก็ทำได้ทั้ง นั่ง นอน ยืน เดิน เราทำได้ทั้งนั้น แม้แต่เข้าห้องน้ำเราก็ทำได้ มันเป็นอภาลิโก ไม่จำกัดด้วยกาลเวลา แล้วบางทีเราก็จะไปนั่งกับพระอาจารย์บ้าง แม่ชีบ้าง อยู่ในวัดนั้นแหละ หลวงพ่อจะสอนธรรม แต่เฉพาะวันพฤหัสบดีเท่านั้น วันอื่นๆ เราก็ไปนั่งกับแม่ชีที่เขานั่งได้ธรรมกาย ตอนนั้นก็มีคน มหาอุ้ย มหาอานวย (รองเจ้าคณะ จ. ลพบุรี) ตอนนั้นก็ยังอยู่ แม่ชีที่นั่นนั่งด้วยเกือบทุกคืนคือ แม่ชีจันทร์ อาจจะสงสัยว่าพระเถรไปนั่งกับแม่ชีได้อย่างไร คือเวลานั่งก็ทำอาสนะ สูงไว้ต่างหาก เขาทำไว้สูงเลยมีระเบียบอยู่ แม่ชีนั่งแถบหนึ่ง พระก็นั่งอีกแถบหนึ่ง แม่ชีก็แนะนำธรรมะ ซึ่งธรรมะเป็นของสูงอยู่แล้ว การแนะนำธรรมะกับพระแนะนำได้ไม่มีปัญหาเพราะว่าเขาปฏิบัติได้ธรรมกาย เขาก็สอนได้ไม่มีปัญหา

อยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำ อบอุ่นมาก เป็นพ่อที่ยิ่งกว่าพ่อ เวลาพระเจ็บพระป่วย ท่านก็จะบอกพระบอกชีที่ได้ธรรมกายช่วยกันแก้ไขให้พระธรรมกายแก่โรค หลวงพ่อจะนั่งกรรมฐานให้ แล้วก็หายจากโรค พอปี ๒๕๐๒ หลวงพ่อดปากน้ำมรณภาพ ฉันทก็อยู่ที่วัดปากน้ำต่ออีก ๒ ปี พอปี ๒๕๐๔ พอดิที่นี้ (วัดกลางเหนือ) เขาขาดครูสอนบาลีพอดิ เจ้าคุณที่วัดนี้ก็เป็นคนเมืองกาญจนบุรีแนะนำให้มาช่วยสอนบาลี จึงได้มาช่วย ตอนนี้อายุ ๖๕ แล้ว ออกมาจากวัดปากน้ำตั้งแต่อายุ ๒๔ ปี อยู่ที่นี้ได้ ๔๐ ปีแล้ว ฉันทเคยคิดอยู่ในใจว่า ถ้าหลวงพ่อดปากน้ำไม่สิ้นฉันจะไม่ออกมาหรอก

